

# Tilrettelegging på skolen

Trine Bathen, Heidi Johansen og Unni Steen - ergoterapeuter  
TRS/Frambu - februar 2019



# Innhold



- Tilrettelegging – hvorfor og hva?
- Lovverket knyttet til tilrettelegging i skolen
  
- Etterpå deler vi oss i tre grupper og snakker om spesielle utfordringer og lure løsninger for hver gruppe;
  1. Ryggmargsbrokk og Marfans syndrom
  2. Dysmeli
  3. Skjelettdysplasier/skjelettforandringer:
    - Artrogrypose multiplex congenita - AMC
    - Multiple osteokondromer - MO
    - Kortvoksthet; Akondroplasi, Hypokondroplasi, Leri-Weills dyskondrostose

# Tilrettelegging

- Hvorfor tilrettelegge?
  - ✓ For å kunne utføre skoleaktiviteter
  - ✓ Fungere mest mulig selvstendig
  - ✓ Unngå overbelastning og for slitsom hverdag
  - ✓ Få en god skoledag hvor ressursene og kreftene brukes på lek, læring og sosialt liv
- "All læring som ikke går gjennom lek er forfeilet"  
Platon (427-347 f. Kr.)



# Tilrettelegging kan være

- Tilpassing av omgivelsene inne og ute, på skolen og SFO/AKS
- Bruk av hjelpemidler
- Bruke andre teknikker/måter å arbeide på
  
- Gjennomtenkt planlegging av skoledagen
- Bruk av assistent

# Kan ha behov for tilrettelegging til

- Komme seg inn i og rundt i skolebygget, som mellom klasserommet og andre spesialrom
- Komme til / få tak i ting i klasserommet
- Sittestilling ved bord (pult/arbeidsbord og stol)
  - både på skolen og hjemme
- Finmotoriske aktiviteter (skriving, tegning, maling, klipping etc.)
- Praktiske / estetiske fag: valg av redskaper, musikkinstrument mm

# Kan ha behov for tilrettelegging til forts.

- Påkledning før/etter friminutt og før/etter gym
- Toalettbesøk
- Deltakelse i fellesskapet inne og ute, sommer og vinter
- Komme seg rundt over lengre avstander, turer etc

# Planlegging av skoledagen

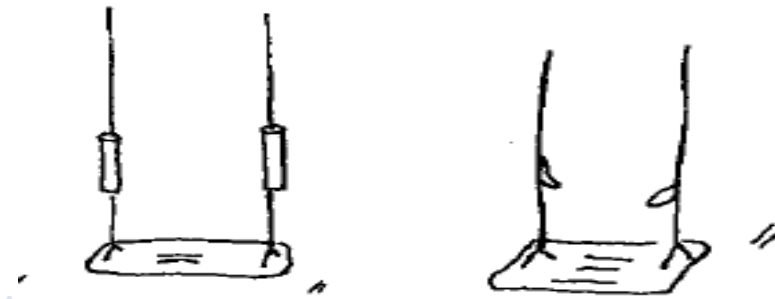
- Mulighet for pauser
- Rekkefølge av fag
- Skoleveien
  - Gå/ kjøres/ bruke elektrisk rullestol?
  - Minske tyngden på ryggsekken, f.eks dobbelt sett lærebøker



# Uteplassen - skal fungere for alle

Mye kan tilpasses så uteplassen blir morsom og utfordrende for alle:

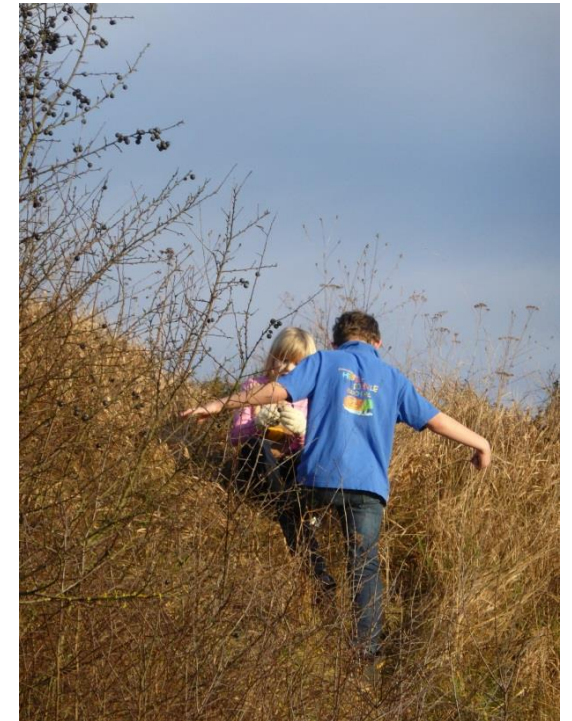
- Underlaget – lett å bevege seg på?
- Lekeapparatene - trenger de tilpassing?
- Utnytte terrenget i stedet for sklie klatrer opp i?
- Tips; En fin måte å få påvirket innkjøp av leker er å bli med i FAU!





# Utedager og turer

- Planlegging i god tid; aktivitetsdager, leirskole og lignende
- Vurdere bruk av hjelpemidler og hvordan de skal fraktes med
- Gå hele veien eller kjøre deler av veien på turer?



# Hva trengs for mitt barn?

- Ta en runde på skolen (inkludert SFO/AKS) i løpet av vinteren/vår - sammen med barnet, ergoterapeut / fysioterapeut, representant fra skolens ledelse og gjerne skolens vaktmester
- La barnet åpne dører, se på garderoben, toalettet og klasserommet, prøve stol / bord i klasserom etc.
- Bli enige om hva som trengs av tilrettelegging og utstyr.
- Avtale hvem som har ansvar for gjennomføring og anskaffelse av utstyr

# Lovverket som skal sikre eleven et tilpasset skoletilbud

- **Opplæringsloven – elevenes arbeidsmiljølov**

*Alle elevar i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring” (§ 9a-1)*

- **Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven**

*Lovens formål er å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne*

*Mer informasjon finner du [på TRS sine nettsider](#)*

# Gratis offentlig grunnskoleopplæring

- Alle barn har rett og plikt til gratis offentlig grunnskoleopplæring, jf. oppl. § 2-1 og § 2-15.
- ”Det kan ikke kreves at elever eller foreldre skal dekke utgifter i forbindelse med grunnskoleopplæringen, eksempelvis utgifter til undervisningsmaterieell, ekskursionsjoner eller leirskoleopphold som er en del av undervisningen”.

# Å være annerledes

- Balanse mellom fokusering / overfokusering
- Jeg er mye mer enn at jeg har dysmeli, ryggmargsbrokk, MO, AMC, Marfans syndrom eller er kortvokst
- Aller mest er jeg et helt vanlig barn!



# Nyttige nettsider vedrørende regelverk og rettigheter

Foreldreutvalget i grunnskolen:

- <http://www.fug.no/barn-med-nedsatt-funksjonsevne.468247.no.html>

Om ulike lover , rettigheter og tjenester i det offentlige

- <https://www.sunnaas.no/fag-og-forskning/kompetansesentre-og-tjenester/trs-kompetansesenter-for-sjeldne-diagnoser/lover-rettigheter-og-tjenester>

Om lover og regelverk i skolen

- <https://www.sunnaas.no/fag-og-forskning/kompetansesentre-og-tjenester/trs-kompetansesenter-for-sjeldne-diagnoser/lover-rettigheter-og-tjenester/skole-og-utdanning>